

даного стану є проблематичність технічної реалізації даних систем, що пов'язане передусім, зі складністю та високою ціною захисту інформації, що передається.

Одним з найбільш розвинених видів електронних банківських послуг є дистанційне обслуговування клієнтів. Технологія дистанційного банківського обслуговування «домашній банкінг», або «віддалений банкінг», що дає можливість клієнту користуватись банківськими послугами, не будучи фізично присутнім в офісі установи, виник приблизно тридцять років тому. Сама назва пояснює основну суть даного поняття. «Віддалений банкінг» - формою надання послуг банком не в офісі банківської установи при особистому спілкуванні клієнта і банківського працівника, а в офісі споживача послуг, в його домі і скрізь, де це є допустимо системою і зручно для нього.

Ключовими напрямками вдосконалення інноваційної діяльності у банківській системі України є необхідність становлення розуміння важливості інноваційної складової для успішного майбутнього функціонування на основі чого окремо формувати самостійну та самодостатню інноваційну політику, відокремити та створити інноваційні відділи як важливі і стратегічні структурні підрозділи банків; стрімко розвивати дистанційне обслуговування, зокрема мобільний банкінг та Інтернет-банкінг; досить ґрунтовно підійти до питання переоцінки та переорганізації способів обслуговування клієнтів у відділеннях в контексті налагодження більш тісних та дружніх відносин.

З огляду на особливості банківського бізнесу та значну конкуренцію проблема розвитку інноваційної діяльності є також особливо актуальною. Крім того вдосконалення інноваційної діяльності є не простою справою та має мати різнопланове спрямування для забезпечення ефективності та очікуваної результативності. Тому покращуватися мають не виключно технології, послуги та продукти, але й способи організації діяльності, комунікації, просування та ін.

Література:

1. Офіційний сайт GfK Ukraine [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.gfk.ua>.
2. Eurostat [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://ec.europa.eu/eurostat/>
3. Семенець М. О. Fintech та кібербезпека в е-банкінгу [Електронний ресурс] / М. О. Семенець, С. Ю. Ляшко, М. М. Бричко // Наукова думка інформаційного століття. – 2017. – Том 3. – С. 6-13. – Режим доступу: http://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream/123456789/57306/1/Semenec_cybersecurity.pdf

Тамара КОГУТ

студентка гр. ФФА- 41

Тернопільський національний економічний університет

Науковий керівник:

к. е. н., доц. кафедри банківської справи Метлушко О. В.

СУЧАСНИЙ СТАН РИНКУ ІПОТЕЧНОГО КРЕДИТУВАННЯ В УКРАЇНІ

У розвинутих країнах світу іпотечний кредит є ефективним інструментом ринкової економіки, який стимулює будівництво нових об'єктів, формування ринку нерухомості та цінних паперів. Найбільшої популярності набуло житлове іпотечне кредитування, головна мета розвитку якого – створення ефективної системи забезпечення доступного за вартістю житла громадянам із середніми доходами, заснованої на ринкових засадах придбання житла за рахунок власних коштів

громадян і довгострокових іпотечних кредитів. Як правова категорія, прихильником якої є Лютий І.О, іпотека – застава земельних ділянок та іншого нерухомого майна з метою отримання іпотечного кредиту [1, с. 548]. Інша група українських вчених, представником яких є Кручок С.І., акцентує увагу на тому, що іпотекою є «грошова позика, що видається під заставу нерухомого майна, щодо якої виникають кредитні відносини» [2, с. 208].

Узагальнюючи думки різних вчених, можна стверджувати, що найповніше сутність іпотеки розкрито у Законі України «Про іпотеку» який трактує іпотеку, як вид забезпечення виконання зобов'язання нерухомим майном, що залишається у володінні і користуванні іпотекодавця, згідно з яким іпотекодержатель має право в разі невиконання боржником забезпеченого іпотекою зобов'язання одержати задоволення своїх вимог за рахунок предмета іпотеки переважно перед іншими кредиторами цього боржника у порядку, встановленому Законом [3].

Для забезпечення фінансової стабільності держави і попередження кризових явищ саме розвиток іпотечного кредитування житла вимагає формування дієвої інфраструктури іпотечного ринку, посилення контролю держави за забезпеченням системного балансу між сукупною ціною цінних паперів і закладних, які іпотечні банки надають емітентам для забезпечення їхніх емісій. Проте основною перепорою на шляху проникнення системи іпотечного кредитування у широкі маси населення є те, що середньостатистичні громадяни зараз знаходяться нижче так званого «іпотечного порогу», встановленого банками. Також варто зазначити, що відкладений попит на іпотечні кредити є досить високим, проте доходи населення залишаються на низькому рівні.

Внаслідок цього іпотечне кредитування в Україні знаходиться на порівняно низькому рівні як у кількісному, так і в якісному вимірниках. У 2015 р. обсяг наданих іпотечних кредитів становив 162 055 млн. грн. – 8,19% ВВП (рис. 1).

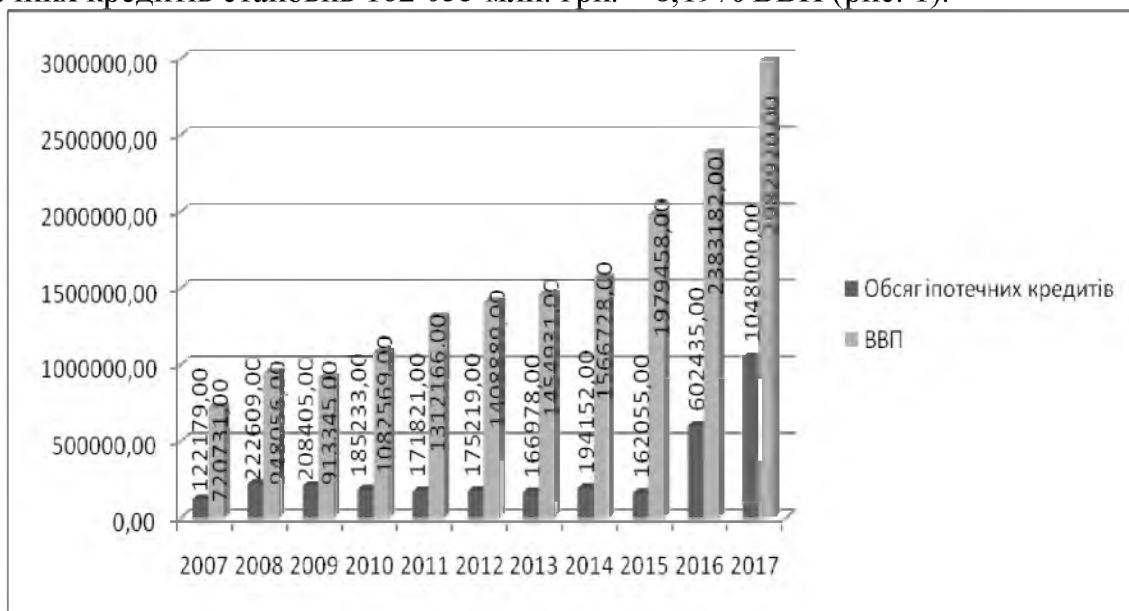

Рис. 1. Відношення обсягу іпотечних кредитів станом на кінець року до ВВП України

Джерело: розроблено автором на основі даних [4; 5].

Отже з рисунка 1 видно, що обсяги іпотечного кредитування порівняно із зростанням ВВП протягом 2007-2015 рр. залишались стабільно низькими. Середній показник за аналізовані роки становить 14,36% у порівнянні з ВВП України. Лише у

2016-2017 рр. поживавилось зростання обсягів іпотечного кредитування, і у 2017 році становило 104 800 млн. грн. Драйвером зростання є партнерські програми банків із забудовниками, які пропонують пільгові ставки.

Нове кредитування зосереджене у вузькому колі банків, тож необхідно долати юридичні перепони для повернення на ринок великих банків з іноземним капіталом. Банкам варто консервативніше оцінювати рівень доходів позичальників та враховувати ризики, пов'язані із надлишком пропозиції житла, під час визначення параметрів запропонованих кредитних угод.

Стандартні умови більшості банків містять фіксовану відсоткову ставку на весь термін договору або фіксовану на перший рік і гнучку (прив'язану до індексу депозитних ставок UIRD) після цього. Фіксована ставка зазвичай становить 18–24% річних. У рамках партнерських програм із забудовниками пропонується пільгова ставка на перші 1–5 років, її розмір здебільшого залежить від першого внеску і становить від 0,01% на перший рік без урахування комісії за надання кредиту. Максимальний заявлений термін кредитів у більшості банків становить 20 років, у декількох – 25–30 років. Середньозважений за обсягом строк, на який видають кредити, становив 13,3 років на кінець I кварталу 2018 року та 13 років – у 2017 році [4].

Досліджуючи проблеми іпотечного кредитування, варто зазначити, що в сучасних умовах його розвиток стає в Україні надзвичайно важливим завданням подальшого здійснення кредитно-банківської реформи. Іпотечний кредит є важливим самостійним інститутом ринкової економіки, водночас він сприяє виникненню і розвитку інших складників ринкової інфраструктури.

Іпотечне кредитування є перспективним напрямом і потужним джерелом залучення фінансових ресурсів у сільськогосподарське виробництво. Ефективно діючий іпотечний механізм повинен стати важелем і стимулюючим чинником фінансового й економічного зростання агропромислового комплексу України, забезпечуючи при цьому соціальний розвиток сільських територій. В умовах, коли сільськогосподарські угіддя та різні види нерухомості у сільському господарстві нині не можуть бути повноцінними об'єктами іпотеки, вони становлять інтерес підприємства як єдиний майновий комплекс. Загальний механізм іпотечного кредитування має передбачати реалізацію відносин між кредитором і позичальником з приводу передачі (одержання) у тимчасове користування вартості на основі платності, строковості, поверненості, цільового використання та гарантування виконання відповідних зобов'язань. Держава має виступати гарантом належного функціонування взаємозв'язків між учасниками процесу іпотечного кредитування.

Вважаємо, що для успішного розвитку іпотечного ринку в Україні винятково важливою є державна підтримка, її основними формами можуть бути:

- цільове субсидування малозабезпечених верств населення в отриманні кредиту на придбання житла, в тому числі і шляхом зниження ставок за іпотечними кредитами;

- надання податкових пільг позичальникам;
- встановлення прозорих механізмів ціноутворення на ринку житла
- підвищення реальних доходів населення;
- стимулювання розвитку вторинного іпотечного ринку;
- створення механізму, який буде сприяти страхуванню ризиків.

Отже, ключовими умовами для залучення кредитних ресурсів у сферу іпотечного кредитування є створення в країні сприятливої економічної та політичної

ситуації, розроблення необхідної законодавчо-нормативної бази та підвищення рівня добробуту населення. Передумовами подальшого розвитку іпотечного кредитування як форми залучення фінансових ресурсів є те, що активізація процесу іпотечного кредитування дозволить вирішити цілий ряд соціально-економічних проблем країни. По-перше, забезпечить розвиток довгострокового житлового будівництва. По-друге, вирішить проблему кредитування підприємств агропромислового комплексу. По-третє, сприятиме реформуванню економіки держави загалом.

Література:

1. Лютий І. О. Іпотека: сучасні концепції, тенденції суперечності розвитку : монографія / І. О. Лютий, В. І. Савич., О. М. Калівошко. – К. : Центр учбової літератури, 2015. – 548 с.
2. Кручок С. І. Іпотечне кредитування : навч. посібник / С. І. Кручок. – К. : Мета, 2016. – 208 с.
3. Закон України «Про іпотеку» № 898-IV від 05.06.2003 р. [Електронний ресурс]. - Режим доступу до ресурсу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/898-15>.
4. Офіційний сайт Національного банку України [Електронний ресурс]. - Режим доступу до ресурсу: <https://www.bank.gov.ua> .
5. Офіційний сайт Міністерства фінансів України [Електронний ресурс]. - Режим доступу до ресурсу: <http://minfin.com.ua>.

Олександр КОСТЮЧЕНКО

*магістр 1-го року навчання магістерської програми «Банківська справа»
Тернопільський національний економічний університет*

Науковий керівник:

к.е.н., доцент кафедри банківської справи Малахова О. Л.

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ЧИННИКІВ, ЩО ВПЛИВАЮТЬ НА КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ БАНКІВ УКРАЇНИ

Вивчення конкуренції між банками дає змогу стверджувати, що під банківською конкуренцією не слід розуміти тільки відносини, що мають місце винятково між ними. Її треба розглядати як процес суперництва між суб'єктами ринку банківських послуг, які одночасно зацікавлені у досягненні однієї мети – забезпечення власного стійкого положення на цьому ринку. Автори статті погоджуються з думкою Є.В. Неізвестної, що конкурентоспроможність банків – це комплексна, інтегрована характеристика його діяльності, яка, відображаючи ступінь успішності функціонування банку на конкурентному ринку за збереження та розширення його ринкових позицій, передбачає спроможність ефективно використовувати ресурси та отримувати за умови помірною ризику прибуток у розмірі, не нижче ніж відповідний показник конкурентів [1, с. 209].

Сучасний стан розвитку банківської системи України пов'язаний із певними проблемами в економіці, дією макро- та мікрочинників функціонування фінансового ринку загалом. Характеристика основних чинників, що впливають на конкурентоспроможність банків України, представлена в табл. 1.

Слід зазначити, що конкурентоспроможність банків неможливо розглядати без конкурентоспроможності його продуктів та послуг. Між ним існує тісний взаємозв'язок, вони зумовлюють розвиток один одного. Одним із основних чинників, що впливає на конкурентоспроможність вітчизняних банків, виступає концентрація капіталу. Зростання економічної концентрації може послабити конкурентну боротьбу за рахунок зменшення конкурентів у результаті злиття та поглинання банків – у